

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
 Pe un an 50 Lei
 Pe jumătate de an 25 „
 Pe un număr de an 12 1/2 „
 Un număr 1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției
 „Foaia Diecezană” iar banii de prenumăra-
 țione și inserțiuni administrației „Tipo-
 grafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficiale, concursuri,
 edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
 până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200
 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Sfințirea monumentului

ridicat întru cinstea și memoria Eroilor din comuna
 Glimboca, în protopresbiteratul Caransebeșului.

Luni în 15/28 August a. c. a fost mare sărbătoare și prasnici în frunțașă comuna Glimboca. După săvârșirea sfintei liturgii, prin preotul locului George Frățilă, toți credincioșii au făcut o prea frumoasă procesiune cu toate podoabele bisericești, și cu cântări, la cari conlucrea întreg poporul, în frunte cu P. On. Domn protopresbiter Andrei Ghidiu, preotul locului George Frățilă și preotul Ioan Terovan din invecinata comună Ohababistra și învățătorii locului Ștefanigă și Simeria în fruntea tinerimei școlare, îmbrăcată în mare ținută, ca de sărbătoare.

Procesiunea ajungând la locul, unde era așezat monumentul (lângă drum în capul șatului spre Caransebeș) s'a postat în jurul monumentului și aici preoțimea a făcut sfințirea apei, cu care a stropit monumentul. Acest monument constă din o cruce de marmoră albă, așezată pe un pedestal de granit. Pe pedestal e ținută o tablă comemorativă de marmoră albă în partea de cătră drum. Pe tabla comemorativă e gravată cu litere aurite următoarea inscripție: „Eroilor, a căror sânge a dat România mare”.

Pedestalul monumentului l-a zidit pe spesele proprii comerciantul din Glimboca F. Marlini. Crucea și tabla comemorativă s'a făcut cu spesele cooperativei din localitate și prin colecte dela credincioșii din Glimboca.

La ridicarea acestui monument a ostenit mult preotul locului George Frățilă, căruia numai spre laudă îi poate servi că a făcut aceasta și a înființat cooperativa și casa națională din Glimboca.

După sfințirea și stropirea monumentului cu apă sfințită, părintele George Frățilă a ținut următoarea cuvântare foarte frumoasă ca stil și preclare:

Prea On. Dle Protopresbiter!
Iubiți Credincioși!

Bardul național marele Alexandri, fala neamului nostru la Mont-Pellier, a zis: „Latina gintă e regină între ale lumii ginte mari.... Menirea ei tot înainte”. Poporului nostru, însă, care face parte din această gintă, i-a fost hărăzit veacuri dearândul, până în zilele noastre o vicăță grea, plină de sbuciumări. Și de câte-ori căută

măreț să îndeplinească acest mare ideal al poetului nostru și să-și ridice capul său, eră lovit de dușmani. A fost ucis Marele Mihai, care a făcut unirea pe o clipă, au fost întemnițați și uciși eroii tribuni: Horia, Cloșca și Crișan, luptători ai independenței neamului. Au fost terorizați până la moarte Barițiu cu tovarășii de muncă pentru cutezanța să țină trează conștiința poporului românesc, spunând în fața lumii în memorabila adunare de pe „Câmpul Libertății” doleanțele neamului românesc.

Dar nu numai aici la noi sub cnutul austriac au trăit eroi conduși de un ideal, — scuturarea jugului străin și dispunerea neamului singur de soarta sa — ci și în țara mamă, care ne-a dat mântuirea. Marii căpitani, cari au luptat pentru acest ideal, au fost mișelește prinși în cursă, ca un Tudor Vladimirescu, acărui revoluție nu cră altceva decât scuturarea jugului străin și alți înalți luptători. Tuturor acestora nu le-a fost dat să vadă dorința lor împlinită. Noi suntem cea mai fericită generație în frunte cu Marele Căpitan Regele Ferdinand să vedem opera desăvârșită.

Cuvintele de chemare la luptă din noaptea Sft. Marii mari a anului 1916 prin proclamația dată, a străbătut și a copleșit toată suflarea românească, când a spus: „După veacuri îndelungate de nenorociri și grele încercări înaintașii noștri au reușit să întemeieze Statul român prin unirea Principatelor, prin Războiul independenței, prin munca lor neobosită pentru recunoașterea națională. Astăzi este dat nouă să întregim opera lor, închegând pentru totdeauna ceea ce Mihai a efectuit numai pentru o clipă: unirea tuturor Românilor de pe cele două părți ale Carpaților” ...

La auzul acestor cuvinte atât de înduioșătoare și înălțătoare a Marelui Căpitan toți feciorii au lăsat praznicile în sf. biserici, și-au părăsit ogoarele și ca vulturii au trecut muntii pentru îndeplinirea poruncii. Și frații acestor

meleaguri, ca prizonieri în Rusia și Italia și mulți alți Români din cele depărtate țări s'au înșiruit sub steagul, care purtă literele acestea de aur ale neamului nostru. Dar vai, a trebuit mult sânge să curgă, a trebuit multă mizerie să îndure neamul cu a lui viteji pân'ce în sfârșit totuși cuvintele marelui poet trup s'au făcut, căci Nistru, Mărășești, au arătat fraților francezi și altor popoare, că poporul românesc de gîntea latină are menirea înainte. Numai Oltul, Tisa, Isonzo și stepele Galitiei pot spune, câți frați de ai noștri cu pumni încleștați își dorm somnul veșniciei pentru fericirea noastră de acum. Sângele acestor eroi și munca neobosită a înaintașilor ne-a chemat la 1 Decembrie 1918 în cetatea Marelui Mihai să decretăm și pecetluim pentru totdeauna unirea neamului!

Dar după cum spune un învățat: „Cine nu-și cinstește eroii, nu este vrednic de ei“. Noi, ca să ne arătăm vrednici de eroii noștri, am ridicat această sfântă cruce. Crucea este simbolul învingerii, este semnul preamării, este semnul că noi în lume cât am stat pe Domnul am lăudat, căci El ne-a condus cu mână tare și cu braț înalt, să învingem prin eroii noștri toată urgia și să atingem țânta visată de moșii și strămoșii noștri. Această cruce cu inscripția: „Eroilor, a căror sânge a dat România Mare“, dă prilej bătrânilor spre aducere aminte de restriștea vremurilor trăite; femeilor, a căror soț au căzut pe câmpul de onoare, loc de închinare și calde rugăciuni pentru cei mai iubiți ai lor; generației de mîne un izvor limpede și entuziast pentru iubirea de patrie, iar nouă celor de astăzi această cruce este semnul a merge tot înainte ca să consolidăm și să încheșăm opera mare.

Drept aceea rugăm pe bunul Dumnezeu, să întărească neamul românesc cu mână tare și braț înalt acum și purură, Amin.

Această preafrumoasă cuvântare a stors lacrimi din ochii tuturor. Părinții își plângeau fiii, soțiile pe scumpii lor soți, surorile pe frații lor iubiți, copiii pe părinții lor buni, pe cari înzădar îi așteaptă, dar îi fericeste un întreg neam, căci viața lor nu a fost deșărtațiune, ci o jertfă pe altariul națiunii.

Seara la orele 6 s'a aranjat o petrecere populară cu următorul program:

1. „Mare e Dumnezeu“, (poezie de G. B.) decl. de harnicul învățator Petru Criznic, cu multă însuflețire și deplin succes.

2. „Negustorul și nașorul“, (de Anton Pann) predat de învăț. P. Criznic și juristul Zacheiu Mițiu, care a jucat cu o interpretare fidelă pe nașorul.

3. „Ruga dela Chizătău“, (de I. Vulcan) jucată de țărani și țărance din Glimboca, achitându-se pe deplin fiecare de rolul său.

4. „Cântecul străinătății“, poezie declamată de Dra Ana Simeria cu succes.

5. „Baba Hărbura“, monolog predat de D-șoara Valeria Ștefăniță. D-șoara Valeria Ștefăniță a dat dovadă de talent prin predarea acestui monolog.

6. „Țiganul la țară de vite“, dialog predat de învăț. Nicolae Simeria și episcopul Mateiu Radu. Pe țiganul l-a jucat Radu, care s'a achitat peste așteptate de rolul său.

La succesul petrecerii au contribuit în primul rând D-șoara Paulina Ștefăniță și D-nii Zacheiu Mițiu și Petru Criznic.

Exemplul comunei Glimboca îl pot urma și celelalte comune și cu vrednicia părintelui George Frațilă să pot încunună și alți preoți.

Corespondentul.

CUVÂNTAREA

P. On. Dn protopop Ioan GEȚIA al Buziașului, rostită în catedrala din Caransebeș cu ocaziunea hirotesirei sale întru protopop Duminecă în 28 August v. 1922.

„Mărește sufletul meu pe Domnul“ (Luca 1, 47).

Cu aceste cuvinte îndrăznesc a lăuda și eu azi pe atotbunul Dumnezeu, care m'a învrednicit a sta înaintea sfântului său altar, ca prin mijlocirea Prea Sfinției Voastre să primesc binecuvântarea Celui Prea Sfânt. Mărește suflete al meu pe Domnul, că m'a învrednicit a fi sluga Sa, mărturie bunătații Sale și jertfirei Fiului Său pentru iertarea păcatelor noastre. Mărește suflete al meu pe Domnul, pentru că a bineplăcut bunătații Domnului a face din persoana mea rugător către mila Domnului iertătoare pentru poporul său, pentru cei ce i-L iubesc și cred întru însul. Mărește suflete al meu pe Domnul pentru puterea ce mi-a dat-o încredințându-mă a fi apărător și vestitor al învățaturii Sale.

Vă mulțumesc Prea Sfințite pentru oboseala și zorul, cu care a-ți binevoit a mă face părtaș azi de mai mare dar între frații mei. Vă mulțumesc pentru învățăturile ce mi-le împărtășiți cu părintească bunăvoință și dragoste și cu putere apostolică. Vă mulțumesc pentru îngrijorarea părintească cu care îmi atrage-ți atențiunea asupra slujbei grele care se întinde înaintea mea și pe care sunt chemat a o îndeplini cu cea mai bună știință și conștiință. Îmi dau seamă de greutatea timpului, îmi dau seamă de datorința mare, îmi dau seamă îndeosebi de răspunderea grea, care cade asupra mea în urma binecuvântării dăruite mie azi.

Tocmai pentru aceasta Prea Sfințite Părinte în primul rând îmi ridic ochii mei spre bunătatea nemărginită a Atotputernicului Părinte ceresc, cersind cu umilință putere dela Dănsul, luminarea minții, întărirea inimii mele ca să pot sluji tuturor spre mărirea Tatălui ceresc.

Prea Sfințiți Părinți și
Stimați Credincioși!

Lumea de azi cu năcazurile ei, afacerile prea multe și greu îngrijitoare, cu dorințele ei după o fericire mai mare, pe care însă o vede numai aici pe pământ, nu arareori pierzând din vedere și din inimă dorința după fericirea vecinică și nemăsurată cu zilele noastre, nici cu mărirea acestui pământ, această lume alergătoare fără clară judecată a învățăturilor sfintei credințe, mi-se pare mai mult asemănătoare cu tinărul bogat din

Sfânta Evanghelie a lui Mateiu, Apostol fericit de a vedea, umblă și alergă cu Mântuitorul Isus în calea binevestirei prin cuvânt și fapte a dumnezeieștii învățături.

În calea sa de toate zilele uneori mai bună și mai ușoară, alteori mai grea și mai spinoasă în mai multe griji, cu mai multe griji, cu mai multe frământări ale minții pentru satisfacerea intereselor sale și eventual pentru înmulțirea capitalului: de bani investit în afaceri, un tinăr oarecare, binesituat, cunoscător de lege, dar setos după fericire, pe carea cu toată bunăstarea lui n'a putut-o încă afla sau cumpăra, întâlnește pe învățătorul Isus, îl urmărește, îl ascultă și ademenit de cuvântul curat, dar neînțeles încă de el, cutează a păși înainte și-l întreabă cu cuvintele „Învățătorule bune, ce bine voi face ca să am viața de veci?” (Mateiu XIX 16). Eră poate cutezător bazat pe avuția sa din carea îi mai lipsea o singură comoară: „viața de veci”.

Omul când are nevoie de ceva știe să ceară frumos, știe să se aplece, știe să se lingusească, știe să preamărească puterea dela care cere. Lumea de atunci eră vestită de rea: cum putea măguli mai ușor pe cel dela care cerea decât arătându-i că se deosebește de ceilalți prin bunătate aleasă?

Mântuitorul îl muștră, îl luminează și apoi îi spune condițiile prin care poate moșteni și viața de veci.

Ce bucurie pentru tinăr când aude de porunci, pe cari el de mult le-a tot păzit și îndeplinit „toate acestea le-am păzit din tinerețele mele”. Tu bunule spune-mi numai: „ce încă îmi mai lipsește”. Și acum cade în abisul cel mai dintru întunec (unde nu este alta decât plâns și scrâșnirea dinților) căci eră sufletul său bogat de aurul și argintul lumii aceleia de atunci și acesteia de azi.

„Ce încă îmi mai lipsește” mie, omului debil de azi să fiu moștean al vieții de veci?

Întrebarea aceasta o putem ceti de pe fața multora dintre noi. Unii o gândesc în mintea lor cu umilință prefăcută și caută răspunsul în sfânta scriptură numai, lăpădând orice altă carte sau învățatură care nu este spusă deadreptul în ea și aceștia pare-mi-se sunt prietenii omului împărat adunați de pe la răspântiile sf. Evangheliei de azi, cari au îndrăznit a intra la nunta fiului său fără îmbrăcămintea corespunzătoare serbării.

Aceștia sunt aderenții diferitelor secte, cari nu văd că pentru a serba și trăi în viața de veci trebuie să ne îmbrăcăm de serbătoare și după anumite reguli și legi sufletul nostru, care îmbrăcămintă este credința sfinte noastre biserici. Răsplata celor ce nu țin seamă de această credință este sentința Împăratului „legându-i lui mâinile și picioarele, luați-l pe dânsul și-l aruncați în întunecul cel mai din afară, acolo va fi plângerța și scrișnirea dinților” (Mateiu XXII 13).

„Ce încă îmi mai lipsește mie” ca să am și viața de veci, întrebarea aceasta și-o pun mulți, foarte mulți dintre noi în mod îngâmfat, îndrăzneț, căci stăpânesc o parte din averea lumii, trupul lor nu duce lipsa nici unei plăceri, pofa mării lor își află satisfacerea orișicând, căci mulți se închină în fața puterii lor de teama răzbunării, mulți le slujesc, mulți îi ascultă cu supunere oarbă, deci un singur lucru le mai lipsește ca și sufletul să le fie stăpân pe viața de veci. Viața de veci o doresc din dorul de a stăpâni, din dorul de a fi și aici între cei dintâi. Amară stare sufletească, care nu-și află odihnă pe perini albe, nici în petreceri deșarte și nici în învălășeala convenirilor și serbărilor dictate. Soarta acestora ne-o spune Mântuitorul Isus Cristos, când învățând pe sfinții săi apostoli le zice: „și mulți

dintâi vor fi pe urmă, și de pe urmă întâi” (Mateiu XIX 30). Preamăriți, serviți aici pe pământ, acolo nu vor avea pe nimeni, nici măcar cine să-le astâmpere focul suferințelor prin o picătură de apă. (Luca XVI 19--31).

Aleargă omul nebunește după fericire, o caută ziua, o caută noaptea, o caută zburând orbește spre cele patru părți ale lumii și înfrânt de oboseală, cade la pământ fără a o fi aflat, sau după ce a aflat-o n'a mai putut trăi așa, ca să ajungă părtaș de ea. Alergăm noi unul după altul căutând fericirea, ne ajungem unii pe alții, în calea acestei căutări ne lovim unii de alții, nu ne mai cunoaștem, ne certăm, ne trântim la pământ, cel mai tare se scoală și începe din nou fuga ca mai încolo să cadă în fața altuia și mai tare decât el. Apucăm pe toate căile de cari auzim că ne duc la fericire, numai de o singură cale ne uităm sau o lăsăm mai pe urmă: calea sfinte noastre biserici, calea credinței moși strămoșilor noștri. Și calea aceasta știe toate, ea ne spune tot secretul fericirii noastre, căci pe ea umblând s'au preamărit sfinții, dela ea neabătându-se au fost tari strămoșii noștri. Ea ne învață ce să credem, ea ne învață cum să ne iubim, ea ne arată ce putem aștepta ca răsplată pentru credința și iubirea noastră. Sf. noastră biserică ne arată pilda cum se preînărește omul prin suferință, cum să fericesc bogații și cum se veciucesc împărații.

Iar pentru noi românii creștini sfânta noastră biserică ne arată întreg trecutul nostru crăscut, și scutit sub aripile ei ocrotitoare și cum până când au ținut strămoșii să fie scutiți de ea le mergea bine, iar când plecau pe alte cărări puterea îi părăsia și răul să înstăpâniă fie prin străini fie prin alte plăgi pedepsitoare.

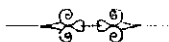
Cine a putut să apere un neam creștin dela nașterea sa în fața puhoiului de popoare barbare ce au năvălit fără de număr veacuri de arândul peste pământul nostru? Cine ar fi apărat întemeierea vieții noastre de țări în organizare la începutul ei? Cine ar fi putut răbda noile năvăliri și mai târziu uneltiri iscusite țesute de minți luminate față de un popor pe care pronia cerească l-a ales ca prin el să se arate puterea credinței și rodul iubirei față de tot ce este sfânt? Da, credința, singură credința în legea moștenită și neschimbată, aceasta numai insoțită cu iubirea au ținut neamul, au apărat pământul. Credința și iubirea au născut faptele din care se compune o istorie a unui popor creștin, fără asemănare pe pământ. Credința și iubirea strămoșilor noștri ne-au harăzit nouă fericirea zilelor de azi, iar loruși fericirea vecinică.

Azi stăm noi la răspântie: vrem să fim părtași fericirii vecinice și vrem să asigurăm fericirea moștenită și urmașilor noștri. Cine cutează să se indoiască la răspunsul ce trebuie să-l dăm fără multă cugetare, acela perdut este și moștean al gheenei. Un popor, care a avut atâta ajutor, atâta scut dela credința sfântă a blândului Isus, nu se poate lăpăda, nu se poate abate dela ea fără pedeapsă, fără a cădea afară de moștenirea cerească.

Mai mult decât ori și cine bisericile noastre ne povestesc minuni de puterea și rodul credinței și al iubirei, zidurile lor afumate sunt zidite pe tăria credinței și îmbrăcate cu rugăciunile curate ale trecutului nostru, ele ne sunt sfinte, indoit sfinte, înmii sfinte. În ele stăpânește Domnul nostru Isus Cristos, dela care strămoșii au învățat cât este de dulce a suferi pentru omenime și pentru ai tăi. Aceste ziduri sunt pietri pline de izvoare răcoritoare, pe care lovind sau de care atingându-ne cu toiagul credinței, pleacă apa vie, care

ne curăță și ne sfințește și care ne dă ce căutăm noi azi: fericirea și viața vecinică.

„Nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamona“ (Luca XVI 13). Ca creștini buni și urmașii unor strămoși cu credință tare să ne lăpădam de slujba din urmă așezându-ne cucernici în jurul sfințelor noastre altare, adunându-ne în biserică, glasul căreia ne cheamă, să plecăm genunchii și cu sufletul curat să ne ridicăm rugăciunea inimii noastre spre Tatăl cel iertător, să-i cerem lăsarea greșalelor noastre și apoi să ne rugăm iarăși fierbinte să ne dea puterea să putem birui pofta lumii acesteia, să nu ne speriem ca tinărul cel bogat, când ni-se cere jertfa, ci mai vărtos să cădem cu umilință, să ne oferim singuri puterea întru slujirea prea bunului Dumnezeu. „Să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim“ mărirea Tatălui și a Fiului și a Sf. Duh Amin.

Sfințirea bisericii din Silagi.

Sfințirea bisericii ort. române din comuna Silagi a avut loc Duminecă în 4/17 Septembrie a. e. după ce s'a renovat fundamental și zugrăvit frumos.

La ora 9 a. m. sosește mandatarul episcopesc P. On. D. Protopop Ioan Geția, care în calea sa dinspre Buziaș a fost întâmpinat de un banderiu numărös condus de dl secretar com. Nicolae Badiu, iar înaintea bisericii așteptat de mulțimea poporului bărbați și femei în haine de sărbătoare, elevii dela ambele școli sub conducerea învățătorilor lor Rămneanțu și Petroviciu; între onorurile voluntarilor din comună și între salve de treascuri în fața bisericii harnicul preot Aron Moisă într'o cuvântare înțeleaptă bineventează pre Dl Protopop, care răspunde în mod pătrunzător și între aclamații vii își face intrarea în biserică, unde să începe serviciul divin pentru sfințirea bisericii și s. Liturghie la care servicii pe lângă P. On. D. Protopop au cooperat preoții Avram Ciocoi din Vucova, I. Coșariu din Tolvadia, preotul local și I. Vladescu din Sacoșul-ung.

La priceasnă P. On. D. Protopop rostește o cuvântare f. frumoasă, plină de învățături și îndemnuri către popor de a-și păstra credința strămoșască spre întărirea bisericii și a scumpei noastre patrii, fiind ascultat cu mare atențiune și deplină evlavie.

În onoarea oaspeților s'a dat un bunchet copios la care au luat parte peste 70 persoane. În decursul mesei a cântat lăutarii din Ohaba-mâtnic și s'au ținut toastele obicinuite. P. O. D. Ioan Geția a toastat în sănătatea și îndelungă domnire a MM. LL. Regele și Regina, pentru augusta familie regală și pentru P. S. Sa Dl Episcop diecezan. Dl senator Dr. V. Gaița pentru Dl Protopop Ioan Geția. Preotul Avram Ciocoi pentru preotul local, pentru comitetul și epitropia parohială și pentru toți credincioșii noștri ortodoxi din Silagi, iar preotul Aron Moisă toastează emoționat și mulțumește tuturor.

După masă la orele 4 p. m. fiind timpul frumos, corul din Buziaș, care a cântat și la s. Liturghie, a dat, în curtea școlii, un concert cu program bogat și foarte reușit, cu o piesă teatrală și dialoge pline de învățături folositoare pentru popor, cu îndemnuri de a se feri de certe și procese, de a fi muncitor și cruțător, moral și cinstit.

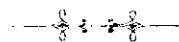
Meritul acestor sărbări îl au fără îndoială cei doi factori principali ai comunei, dl secretar Nicolae Badiu

care a concurs cu sprijinul sau la efectuarea renovării s. bisericii, precum și părintele Aron Moisă, care știe să conducă parohienii sei cu cuvântul și cu fapta, făcând pictura bisericii pe spesele proprii, cheltuind suma de 13 (treisprezece) mii Lei și întreaga întreținere a pictorului Deliomini din Caransebeș și a vopsitorilor în decursul lucrului dlor. Acest preot devotat chemării sale, n'a ascuns talentul, ci l'a sporit și înmulțit.

Sara a fost cină comună în ospitala casă a părintelui Aron Moisă.

Ducem din Silagi cele mai bune impresii.

Unul dintre participanți.

Dela Asociația clerului: „Andrei Șaguna“

Conferența pastorală de toamnă,

conform dispozițiilor §-lui 7 din regulamentul pentru organizarea despărțămintelor, este ambulantă. Se va ținea în două zile consecutive în vre-una din comunele fruntașe, ori și la centrul despărțământului.

Participarea este obligatorie pentru toți preoții, cateheții, profesorii de religie și absolvenții de teologie de pe teritoriul despărțământului, fără privire de sânt ori nu membri ai Asociației. Cu acest prilej se vor încasa și cotizațiile dela membrii.

Programa conferenței este specificată amănunțit în regulament. Birourile despărțămintelor sânt pofite, întrucât n'ar fi făcut-o până acum, să distribue referadele asupra diferitelor chestiuni.

Pe lângă slujba sfintei liturghii, cu predică pentru popor, discursul de deschidere al prezidentului și darea de seamă asupra publicațiilor de cuprins religios-moral și în genere bisericesc cultural, apărute în cursul anului, — Biroul central recomandă a se lua în program și următoarele chestiuni:

1. Importanța școlii confesionale în cultura neamului.

2. Ingrijirea educației religioase a tineretului în legătură cu școala de Duminecă.

3. Alcătuirea unui plan analitic al activității pastorale în decursul anului, — după luni și săptămâni, — în legătură cu introducerea unui registru (condică) de evidență.

Acest plan ar avea menirea să înlesnească pe seama preoțimii preocuparea continuă și sistematică de datorile sale pastorale; iar registrul ar li o înțelegere clară a lucrului întreg, pe care îl face preotul.

Pentru darea de seamă asupra mișcării literare amintim aici câteva cărți, apărute în 1921/22. Domnii referenți mai pot completa cu cărți, pe cari le-au citit cu folos.

Arhiepiscop și mitropolit Nicolae Bălan: Cuvântări rostite cu ocazia alegerii, sfințirii și investirii, Sibiu, 1921, pp. 20. Prețul Lei 2

„Schisma românească sau Unirea cu Roma“, Sibiu, 1921² „Biblioteca bunului păstor“, Nr. 10, p. 54. Lei 2,50

Un om al bisericii: Români ortodocși și Uniți români, sau Două organizații bisericesti române în Ardeal, Sibiu, 1922, p. 80. Lei 10.

Dr. Valer Moldovan, avocat: Biserica ortodoxă română și problema unificării, Cluj, 1922, p. 184. Lei 20.

Ilie Ioan Belduță: Convorbiri asupra legăturilor Bisericii cu credincioșii pe baza molitvelnicului, studiu din domeniul teologiei pastorale, proluccrare din limba franceză, Sibiu, 1922, p.... Lei 15.

Dr. I. Matciu: Vacanțele mitropoliei ortodoxe din Ardeal în veacul XVIII, Documente inedite, Cluj, 1922, p. 144. Lei 20.

Prof. Dr. I. Matciu: Contribuțiuni la Istoria dreptului bisericesc, vol. I. Epoca dela 1848 - 1868 cu o privire canonică istorică, București, 1922, p. 412. Lei 45.

Arhim. Ilarion Mircea: Cuvântări bisericești, Roman, 1921, p. 206. Lei 14.

Ștefan Meleş: Istoria neamului românesc, Sibiu, 1922, p. 180. Lei 25.

I. Nisipeanu: Religia pentru copii, învățământul religiei în școală primară, București, 1922, p. 256. Lei 18.

C. Provia: Sfântul Apostol Pavel, studiu asupra personalității și activității sale practice, Buzău, 1921, p. 88. Lei 8.

Preotul Eugen I. Bărbulescu: Două conferențe: I. Învățătura creștină și curentele social-democrate; II. Câmpul de activitate al profeților în mijlocul poporului, București, 1921, p. 47. Lei 5. (Biblioteca căminului cultural și de ajutor sf. Silvestru).

D. Cornilescu: Adventismul în fața Scripturii, tălmăcire din englezește, București, 1920, p. 27. Lei 2.

D. Cornilescu: Trebuie să țină creștinul Sabatul? traducere București, 1920, p. 24. Lei 1.50.

Arhim. I. Scriban: Originea Duminicii ca zi de sărbătoare în biserica creștină, studiu liturgic, București, 1921, p. 62. Lei 5.

Pr. Gr. Criveanu: Patimile Mântuitorului, București, 1921, p. 20. Lei 1.50.

Arhim. Iuliu Scriban: Cele șapte cuvinte ale lui Isus pe cruce, tratat de pietate și tălcuire biblică, București, 1921, p. 64. Lei 5.

Dr. Nicu Cotlarciuc: Ocrotirea Socială și Biserica, curs special ținut la facultatea de teologie pe lângă universitatea din Cernăuți, Cernăuți, 1921, p. 80. Lei 15.

Arhim. I. Scriban: Chemarea preotului, București 1921.

Iconomul Ene Dimitrescu: Combaterea adventiștilor, trei conferințe, Ploiești, 1920, p. 86. Lei 6.

Secretariatul general.

Ș T I R I I

† Eusebiu Popovici, distinsul profesor dela universitatea din Cernăuți, a încetat din viață în etate de 84 ani. Defunctul a fost timp de 50 ani profesor de istoria bisericească la facultatea teologică din capitala Bucovinei, unite acum cu țara mamă. O mare parte din înalții clerici de azi ai bisericii noastre au fost elevii lui. A scris o importantă carte de istorie bisericească, publicată și în mai multe limbi străine. Fie-i somnul lin și memoria binecuvântată!

Nou rege în Grecia. În urma înfrângerilor suferite de Greci în Asia-mică din partea Turcilor de sub comanda lui Kemal Pașa, a izbucnit în Grecia revoluție, căreia s'a alăturat și o parte a armatei. Revoluționarii au pretins abdicarea regelui Constantin, care a și abdicat în favoarea fiului seu, prințul George. Acesta suindu-se pe tron a luat numele de Regele George II. Noul rege are de soție pe fosta principesă română Elisaveta. Sub noul rege Grecii vor continua, se crede, lupta contra Turcilor, pentru apărarea Traciei.

Orfelinat. S'a inaugurat la Timișoara orfelinatul „Regele Ferdinand”, cămin cald pentru 150 orfani.

Parlamentul se va deschide în 12 Octomvrie n. apoi se va proroga până după serbările încoronării. În 13 Octomvrie parlamentarii vor pleca la Alba-Iulia, de unde se vor întoarce în 16 Octomvrie. În sesiunea

extraordinară parlamentul va vota, înainte de toate, ameliorarea salarelor funcționarilor.

România nu mobilizează. Ministrul de război face cunoscut în mod oficial, că acum se fac concentrări de trupe numai în vederea serbărilor de încoronare și nici vorbă nu e de mobilizare. Trupele concentrate vor face părazi mari și defilări. În total vor fi concentrate 3 divizii, dintre care una va purta numele de „Mihai Viteazul”.

Un secol dela restaurarea domniilor pământene. Împlinindu-se 100 ani dela restaurarea domniilor pământene în fostele principate române, care a ajutat unirea de azi a Românilor, s'a făcut slujbă religioasă la Mitropolie în București și în toată țara, iar marele învățat N. Iorga a făcut o comunicare interesantă Academiei Române în ședință publică despre primii domni pământeni după fanarioti, Ion Sandu Sturdza în Moldova și Grigorie Ghica în Muntenia.

Abdicarea Sultanului. Sultanul turcesc din Constantinopol Mehmed V a fost silit să abdice în favoarea lui Abdul Medjid. Noul sultan e născut la 27 Iunie 1869.

Război? Se svonește că Anglia a declarat război Turciei, care n'a respectat zona neutră.

Pentru Pasteur. În 27 Decemvrie 1922 se împlinesc 100 ani dela nașterea genialului Pasteur, care a descoperit serul contra turbării. În toată lumea se va serba memoria acestui mare bine făcător al omenirii.

Paza liniilor ferate. Guvernul a hotărât, ca liniile ferate să fie păzite, pentru că sunt semne că există o organizație criminală, care a produs mai multe deraieri de trenuri, prăbușiri de poduri, incendii la atelierete C. F. R., arderi de poduri și alte catastrofe.

Desmințire. Primii următoarele: „În conferința preoților din tractul Caransebeșului, ținută în ziua de 13/26 Septemvrie a. c. în Caransebeș, sub presiunea Prea On. Domn Andreiu Ghidiu, părintele Sinesiu Bistreanu s'a plâns, că în adunarea generală a asociației învățătorilor din județul Caraș-Severin, ținută în Făget, s'ar fi adus atacuri la adresa bisericii și sfintelor sale așezăminte. În numele asociației, care reprezintă întreaga învățătorime din județ și pentru informarea Onoratei preoțimi, ținem să aducem cea mai categorică desmințire afirmațiilor făcute în conferința preoțească. Învățătorii adunați la Făget au desbatut cu multă demnitate chestiunile din ordinea de zi, au luat cu toții parte la sfânta liturgie, unde au cântat pe întrecule în strană, iar reprezentantul bisericii, Prea On. Domn Sebastian Olariu, protopresbiterul Făgetului s'a bucurat de cele mai călduroase manifestațiuni de simpatie. Aceia, cari au informat pe părintele Bistreanu au fost conduși de sigur de anumite gânduri cu tendințe păcătoase. Învățătorii sunt convinși, că acum mai mult ca oricând, în interesul obștesc, este necesară o strânsă colaborare între preot și învățător. Și în interesul acestei colaborări, ținem să protestăm în contra unor afirmațiuni neadevărate. Primiți On. Redacțiune mulțumirile noastre cele mai călduroase. Caransebeș 2 Octomvrie 1922. *George Lipovanu* președintele asociației, *Pavel Jumanca* secretarul asociației.

Banii se sporesc. Din cauza lipsei de numerar guvernul va face o nouă emisiune de hârtie-monedă, punând în circulație 1½ miliarde de Lei hârtie. Scopul e să dea un nou avânt industriei și comerțului.

Problema orientală. România e pentru libertatea Strămtorilor (Dardanelelor), care e amenințată acum de învingătorul Kemal Pașa, care a scos pe Greci din Asia mică. România merge în această privință mână în mână cu marii ei Aliați, cari voesc să rezolve pe cale pacinică problema orientală.

Schimb de comune între Români și Sârbi. Cu ocaziunea fixării graniței între România și Iugo-Slavia Sârbii s'au înțeles cu Românii să primească *Modoșul* în schimb pentru comuna *Jimbolea* pe care o cedeză Românilor.

Intrarea refugiaților din orient în România guvernul a oprit-o, fiind numărul refugiaților 100.000, mai ales Armeni și Greci.

VARIETĂȚI.

Presimțul morții.

Camille Flammarion, în cartea sa intitulată „Presimțul morții” dă câteva exemple interesante cari dovedesc că există între cer și pământ atâtea lucruri încă pe cari înțelepciunea omenească nu le-a putut pătrunde.

Tot la rubrica aceasta am mai dat cândva o astfel de pildă. Întâmplarea ce urmează a fost culeasă deasemenea din viață, ea e pătania generalului Thiebault, fost brigadier în armata lui Napoleon.

„Mă aflam în misiune diplomatică la Roma” — scrie Thiebault în memoriile sale — m'am întors într-o noapte târziu la hotel, m'am culcat, iar pe la orele două după miezul nopții am fost trezit din somn de niște țipete de groază ce veneau din odaia învecinată Alergai la vecinul meu, un locotinent-colonel rus cu care stăteam în bună prietenie și l-am găsit pe acesta șezând pe marginea patului cu obrajii podidiți de lacrimi. „Ce-i cu dta?” — îl întrebai îngrijorat. „Inchipuește-ți generale, sârmanul tatăl meu la care țin atât de mult, bietul tată care nici nu e atât de bătrân și pe care l-am lăsat în deplină sănătate, a murit. Și eu sunt sute de mii de departe de el, nu pot nici cel puțin să fiu de față la înmormântare”. — „Bine, dar de unde știi dta asta?” — îl întrebai eu — ai primit vre-o știre?” „Nu, știre n'am primit, dar am visat că a murit și știu cu siguranță că în clipa asta nu mai am tată”. Incercai să-l liniștesc pe prietenul meu spunându-i că visele sunt mincinoase, dar toată străduința mea a fost zădărnică. Câteva zile după aceea m'am întors la Paris și de întâmplarea aceasta ciudată am uitat cu totul. După mai multe luni m'am pomînit cu locotinentul-colonel rus în biroul meu; purta pe brațul stâng vâl de doliu. „Generale” — mi-a zis dânsul — „a fost așa cum îți spusei, în același minut când am visat în Roma c'a murit tata s'a întâmplat aceasta de fapt. Bietul bătrân a murit pe moșia sa din Moscova în urma unui atac de inimă”.

CONCOURSE

Să escrie concurs pentru îndeplinirea postului de preot în *parohia* de clasa II. din Sacoșul-mare (Sacoșul-unguresc) protopresbiteratul Buziaș cu termen de 30 zile d la prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolomentele sunt:

1. Una și jumătate sesiune parohială constătătoare din 46 jug. pentru care alesul preot va plăti dările.
2. Stola și birul parohial uzitat.
3. Alesul preot are ase griji singur de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a-și înainta petițiunile de concurs comitetului parohial prin oficiul protopresbiterat din Buziaș și a se prezentă în vre-o Duminecă sau sârbătoare cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual în sfânta bis. spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, nu însă în ziua de alegere.

În lipsa de recurenți cvalificați pentru parohie de clasa II. vor fi primiți și cei cvalificați pentru parohie de clasa III.

Sacoșul-unguresc din ședința comitetului parohial ținută la 21 August 1922.

Comitetul parohial

În conțelegere cu oficiul protopresbiterat.

Nr. 3301 B. ex 1922.

Acest concurs se publică cu adausul, că întru cât nu se vor arăta concurenți cu cvalificația prescrisă pentru parohii de clasa a II în senzul decisului consist. ddo 4 Martie 1922 Nr. 758 B se vor admite și concurenți cu cvalificația pentru parohii de cl. III.

Caransebeș din ședința consist. ținută în 27 August 1922.

Episcopul diecezan:

3—3

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Conzistoriu diecezan ddo 29. Iulie 1921 Nr. 3170. B., subscrisul comitet parohial escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia diecezană pentru ocuparea postului de *paroh*, în parohia de clasa I. din **Ritișor**, protopresbiteratul Vârșetului, județul Torontal-Timiș. —

Emolomentele sunt:

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 30 jughere stânjeni □
2. Un plaț intravilan de 800 st. □
3. Un plaț estravilan de 800 st. □
4. Stola și venitele uzitate.
5. Casă parohială nu este, deci de locuință se va îngriji alesul preot, afară de aceea va plăti și darea după pământul ce-l folosește

Doritorii de a ocupa acest post, să-și trimită rugărilor instruate conform „Regulamentului pentru parohii” Prea On. Domn protopresbiter Traian Oprea în Vârșet și sunt

poftiți a se prezenta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în sf. biserică, în vre-o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Ritișor, din ședința com. paroh. ținută la 25 Septembrie 1921.

Teodor Răbăgia

inv. și preș. com. par.

Lazăr Roman

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* protopresbiter.

Nr. 2604 B. ex 1922.

Acest concurs se publică acum a doua oară cu adausul, că în senzul §-lui 29 al Regulamentului pentru parohii și a decisului consistorial ddo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatoriți a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 27 August 1922.

Episcopul diecezan:

3—3

Dr. Iosif. Tr. Badescu.

Pe baza ordin. consist. ddo 8. Ianuare 1921 Nr. 2933 B. ex 1920 se escrie concurs pentru ocuparea postului de **paroh** la parohia de clasa II. din comuna *Vrani*, protopresbiteratul Biserici-albe, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente:

1. Una sesiune parohială.

2. Casa parohială constătătoare din 3 chilii, culină, camară, celariu și alte supraedificate.

3. Stola uzitată.

Toate dările după venitele împreunate cu această parohie le va solvi parohul ales.

Rugările de concurs, ajustate conform normelor din vigoare, să se subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Vârșeț.

Concurenții după prealabila încunoștințare a protopresbiterului tractual să se înfățișeze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică, dar nu în ziua de alegere.

Vrani, din ședința comitetului parohial ținută la 25 Aprilie 1921.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* protopresbiter.

Nr. 2608 B. ex 1922

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul §-lui 29 al Regulamentului pentru parohii și a decisului consistorial ddo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053 ridicat la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatoriți a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 27 August 1922.

Episcopul diecezan:

3—3

Dr. Iosif. Tr. Badescu

Pentru îndeplinirea postului de *capelan* temporal cu drept de succesiune sistemizat pe lângă parohul Vasile Terebențiu în parohia de clasa I din **Petroman**, tractul protopresbiteral al Ciacovei, pe baza decisului consistorial ddo 4. Iulie 1922 Nr. 1631 B. să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumentele sunt:

1. $\frac{1}{3}$ parte din complexul de pământ sesional de 62 jughere.

2. $\frac{1}{3}$ parte din birul și stola uzitată. Dările publice după dotație le va suporta viitorul capelan, care se va îngriji și de locuință.

Alegândul capelan va funcționa în atârnare și sub răspunderea parohului său.

Reflectanții la acest post sunt poftiți să-și înainteze petițiile de concurs ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial — Oficiului protopresbiteral din Ciacova și a se prezenta înaintea credincioșilor în sfânta biserică cu prealabila încuviințare a Oficiului protopresbiteral.

Din ședința comitetului parohial, ținută în Petroman la 31 Iulie (13 Aug.) 1922.

Trena Rusanda

vicepreș.

3—3

Aureliu Bălan

notar.

În conțelegere cu mine: *Augustin Ghilezan* protopr.

Prima fabrică română de stampile

OCT. L. VESTEMEAN

SIBIU, str. Țiglariei Nr. 18.

Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis un

Atelier pentru fabricarea stampilelor din cauciuc.

Execut tot felul de stampile din cauciuc, diferite medalioane și orice lucrări din branșa aceasta, cu prețuri moderate.

Comandele sunt a se adresa la **Librăria diecezană** Caransebeș.

Cu toată stima

2—3

Oct. L. Vestemean.

„LUCEAFĂRUL“

Fabrică de Lumănări de ceară și de Parafin la **Ioan Nistru & Co.**

CARANSEBEȘ,

strada Varului Nr. 14.

2—3

La Tipografia și Librăria Diecezană din Caransebeș

TOT FELUL DE CĂRȚI ȘCOLARE

se găsec

curs primar, secundar și comercial și tot felul de papetărie în angro și detal ca: Caete, creioane pentru tablițe, tocuri, creioane, tablițe, bureți, (sponghe), creta, guma de șters, pene etc. precum și certificate școlare, registre de ab-sențe și carticica de atestate. La orice comandă se face rabat.

Cu stimă

Tip. și Librăria Diecezană
Caransebeș.

